

Priekšlikumu un komentāru apkopojums par konsultāciju dokumentu par grozījumiem elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā

Nr. p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrēta punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā, vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
I . Jautājumi, par kuriem vienošanās ir panākta				
II . Jautājumi, par kuriem vienošanās nav panākta				
1.	<i>Grozījumu projekts</i>	<p>Akciju sabiedrība “Latvijas elektriskie tīkli” (turpmāk – AS “Latvijas elektriskie tīkli”) Iepazīstoties ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) sagatavoto konsultāciju dokumentu “Par Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas grozījumu projektu”, kas publicēts 30.11.2018., AS “Latvijas elektriskie tīkli” izvērtēja minēto grozījumu negatīvo ietekmi uz sabiedrības 2019.gada rezultātiem, kas tika aprēķināti, pamatojoties uz Regulatora 2018.gada 13.augusta lēmumiem Nr.1/16 un Nr.1/23 un 2018.gada 28.augusta lēmumu Nr.96, kā arī 2018.gada 9.novembrī saņemto informāciju no AS “Augstsprieguma</p>	<p>Nav ņemts vērā Regulators paskaidro, ka grozījumu mērķis ir pamatotu nomas maksu piesaistīt attiecīgajam kalendārajam gadam Regulatora noteiktajai kapitāla atdeves likmes vērtībai. Tas nozīmē, ka, pārskatot nomas maksu tarifu piemērošanas ietvaros, pamatotā nomas maksā tiek ietvertas aktuālās izmaksu vērtības, kapitāla atdeves noteikšanā izmantojot faktisko regulējamo aktīvu bāzes vērtību un aktuālo kapitāla atdeves likmi. Regulators norāda, ka iesniegtie priekšlikumi ir pretrunā minētajai pieejai. Nosakot pārejas periodu nomas maksas aprēķinam, pārejas perioda laikā tiktu noteikti nevienlīdzīgi principi kapitāla atdeves noteikšanai par viena un tā paša</p>	<i>Grozījumu projekts</i>

		<p>tīkls” par plānoto pārvades tarifa projekta iesniegšanu ar plānoto stāšanos spēkā no 2019.gada 1.jūnija.</p> <p>Regulators ar 2016.gada 8.decembra lēmumu Nr.165 nākamajam tarifa projektam noteica kapitāla atdeves likmi 4,43% (<u>pēcnodokļu likme</u>, kas atbilst 5,21% pirmsnodokļu likmei), un atbilstoši metodikai nomas maksas izmaksas tika iekļauts uzņēmuma ienākuma nodoklis (UIN), kas sabiedrībai veido ekonomiski pamatotas izmaksas. Atbilstoši metodikai Pārvades sistēmas operators 2016.gada decembrī koriģēja iesniegto tarifa projektu, piemērojot jauno kapitāla atdeves likmi (4,43% pēcnodokļu), un pārvades tarifs stājās spēkā 01.06.2017. atbilstoši elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas 15.punktam, kurā noteikts, ka aprēķinātu pamatotu nomas maksu piemēro no brīža, kad stājas spēkā pārvades sistēmas pakalpojumu tarifī, kuru aprēķinā izmantotā kapitāla atdeves likme atbilst pamatotas nomas maksas aprēķinā izmantotai kapitāla atdeves likmei.</p> <p>Savukārt 2018.gada 13.augustā Regulators veica grozījumus <i>wacc</i> likmes aprēķina metodikā. Turpmāk tā tiks noteikta kā <u>pirmsnodokļu likme 4,22%</u>, paredzot, ka jaunā metodika kapitāla atdeves aprēķinam tiek</p>	<p>pakalpojuma sniegšanā izmantotiem aktīviem – tiktu noteikta atšķirīga kārtība pārvades sistēmas operatora aktīvu kapitāla atdeves un pārvades sistēmas aktīvu īpašnieka aktīvu kapitāla atdeves aprēķināšanai.</p>	
--	--	---	---	--

		<p>piemērota no jauna tarifa projekta apstiprināšanas brīža.</p> <p>Vienlaicīgi, ņemot vērā jauno pieeju <i>wacc</i> noteikšanas metodikā (no pēcnodokļu likmes pret pirmsnodokļu likmi) tika grozīta arī “Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķina metodika” (Regulatora 13.08.2018. lēmums Nr.1/16), izslēdzot no nomas maksas izmaksām UIN izmaksas (grozīts 51.5.apakšpunkts).</p> <p>Saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu (spēkā ar 01.01.2018.) ir ieviests jauns regulējums nodokļa piemērošanā, kā rezultātā, jau aprēķinot 2018.gada nomas maksu, UIN izmaksas ir tuvu 0 vai ~ 394 EUR, jo izmaksu bāzē netiek paredzēta peļņas sadale, bet tikai nosacīti sadalītā peļņa. Jaunais UIN likums paredz, ka nodoklis tiek maksāts peļņas sadales brīdī. Līdz ar to uz 2019.gada izmaksām tiek attiecināts UIN, kas aprēķināts peļņai par 2018.gadu, bet nomas maksas ieņēmumos 2019.gadā pēc sagatavotā konsultāciju dokumenta “Par Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas grozījumu projektu”, kas publicēts 30.11.2018., to vairs nedrīkst iekļaut.</p> <p>Ņemot vērā iepriekš minēto un grozījumu ietekmi, lūdzam izskatīt iespēju Elektroenerģijas pārvades</p>		
--	--	---	--	--

		<p>sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas grozījumu projektā iekļaut:</p> <p>1) papildu punktu par pārejas periodu nomas maksas aprēķinam 2019.gadā, nosakot, ka nomas maksas aprēķinā tiek ietvertas UIN izmaksas par 2018.gadu.</p>		
2.	<i>Grozījumu projekts</i>	<p>AS “Latvijas elektriskie tīkli”</p> <p>2) vai kā alternatīvu atstāt iepriekšējo Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas redakcijas 15.punktu, kurā noteikts, ka aprēķinātu pamatotu nomas maksu piemēro no brīža, kad stājas spēkā pārvades sistēmas pakalpojumu tarifi, kuru aprēķinā izmantotā kapitāla atdeves likme atbilst pamatotas nomas maksas aprēķinā izmantotajai kapitāla atdeves likmei.</p>	<p>Nav ņemts vērā</p> <p>Regulators 2018.gada 13.augustā pieņēma lēmumu Nr.1/23 “Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Kapitāla atdeves metodika), kas noteic kārtību, kādā aprēķina kapitāla atdeves likmi regulējamo sabiedrisko pakalpojumu tarifu projekta (turpmāk – tarifu projekts) izstrādāšanai, ja regulējamo sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs tarifu aprēķina projektā iekļauj kapitāla atdevi. Kapitāla atdeves metodika stājās spēkā 2018.gada 16.augustā. Sākot ar minēto datumu, kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas kārtība pretēji Regulatora 2015.gada 26.februāra lēmuma Nr.1/6 “Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Metodika) 15.punktā noteiktajam netiek noteikta atbilstoši Metodikai, bet ir paredzēta citā normatīvajā aktā – Kapitāla atdeves metodikā. Līdz ar to ir nepieciešams svītrot Metodikas 15.punktā esošo atsauci uz Metodikā noteikto kapitāla atdeves</p>	<i>Grozījumu projekts</i>

			likmes noteikšanu. Grozījumu projektā Metodikas 15.punktu aizstāj 34. ¹ punkts, kas precizē pamatotas nomas maksas aprēķina principus, tostarp paredzot aprēķinā vienlaicīgi pielietot ne vien faktisko regulējamās aktīvu bāzes vērtību, bet arī aktuālo kapitāla atdeves likmi. Šāds regulējums paredz vienlīdzīgu pieeju pārvades sistēmas operatora kapitāla atdeves un pārvades sistēmas aktīvu īpašnieka kapitāla atdeves noteikšanai, paredzot aktuālo vērtību pielietošanu, pārskatot izmaksas (sistēmas operatora tarifu projekta vai sistēmas aktīvu īpašnieka nomas maksas pārskatīšana).	
3.	<i>Grozījumu projekts</i>	Akciju sabiedrība “Sadales tīkls” (turpmāk – AS “Sadales tīkls”) AS “Sadales tīkls” norāda, ka ar 2018.gada 13.augusta Regulatora lēmumu Nr.1/23 apstiprinātajā Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodikā un Regulatora ikgadējos lēmumos par kapitāla atdeves likmes noteikšanu tiek norādīts noteiktās kapitāla atdeves likmes mērķis – piemērot to pakalpojumu tarifu projekta izstrādāšanai, neparedzot to izmantot pamatotas nomas maksas aprēķinam. Lai mazinātu interpretācijas iespējas, iespējams, konsultāciju dokumentam pievienotā lēmuma projekta 1.2.apakšpunktā būtu jāprecizē piedāvātā	Nav ņemts vērā Latvijā izvēlētais elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora nodalīšanas no vertikāli integrēta elektroenerģijas komersanta modelis paredz neatkarīga sistēmas operatora izveidi un darbību bez pilnvērtīgas īpašumtiesību nodošanas sistēmas operatoram. Pārvades sistēmas operators no elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvu īpašnieka nomā aktīvus pārvades funkciju izpildei, kam tirgū nav līdzvērtīgu un kā izveide no jauna ir ekonomiski nepamatota. Faktiski pārvades sistēmas pakalpojumu sniegšana bez nomātajiem pārvades sistēmas aktīviem nav iespējama, tie ir elektroenerģijas pārvades sistēmas neatņemama daļa;	<i>Grozījumu projekta 34.¹punkts</i> 34. ¹ Ja pārvades sistēmas operators pārvades sistēmas pakalpojumu sniegšanai izmanto nomātus aktīvus, uz pārvades tarifu attiecināmajā pamatotas nomas maksā iekļaujamās kapitāla atdeves aprēķinam piemēro faktisko regulējamo aktīvu bāzes vērtību un regulatora noteikto kalendārajā gadā piemērojamo kapitāla atdeves likmi.

		34. ¹ punkta redakcija, tajā vārdus "kalendārajā gadā piemērojamo" aizstājot ar vārdiem "kalendārajā gadā tarifu projektu izstrādāšanai piemērojamo".	Regulatora ieskatā uz tiem ir attiecināmi vieni un tie paši kapitāla atdeves principi neatkarīgi no to īpašnieka, līdz ar to pamatotas nomas maksas aprēķinā ir pamats izmantot kapitāla atdeves likmi, kas aprēķināta saskaņā ar Kapitāla atdeves likmes metodiku.	
III. Citi priekšlikumi un komentāri				
	<i>Grozījumu projekts</i>	<p>AS "Sadales tīkls" Regulatora 2018.gada 29.novembrī publicētais Konsultāciju dokuments par Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas grozījumu projektu paredz, ka, sākot ar 2019.gada 1.janvāri, uz pārvades tarifu attiecināmajā pamatotas nomas maksā iekļaujamās kapitāla atdeves aprēķinam jāpiemēro faktiskā regulējamo aktīvu bāzes vērtība un Regulatora noteiktā kalendārajā gadā piemērojamā kapitāla atdeves likme, kura ietver uzņēmuma ienākuma nodokli.</p> <p>AS "Sadales tīkls" lūdz Regulatoru skaidrot, kā sistēmas operatoram pārlicināties, ka aktīvu īpašnieka aprēķinātā nomas maksa nepārsniedz pamatotu nomas maksu gadījumos, kad sistēmas operatoram nav zināma faktiskā regulējamo aktīvu vērtība, kalpošanas laiks un nolietojums. Šādi gadījumi pastāv, ja sistēmas operators iznomā,</p>	<p>Nav ņemts vērā Sistēmas operators kā gādīgs saimnieks, esot nomas attiecībās, pārlicinās par nomas maksas pamatotību, tai skaitā ievēro normatīvo regulējumu, veic tirgus analīzi un citus nepieciešamos pasākumus pietiekamas pārlicības gūšanai. Regulators, vērtējot tarifu projektu, ņem vērā pastāvošo normatīvo regulējumu un pārlicinās par tarifu projektā iekļauto izmaksu pamatojumu, tai skaitā sistēmas operatora veikto pasākumu pamatotas nomas maksas piemērošanā pietiekamību.</p>	<i>Grozījumu projekts</i>

		<p>piemēram:</p> <ol style="list-style-type: none">1. zemi, kuras nomas maksa noteikta, ievērojot likumus "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" un "Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos";2. ēku, kurā atrodas sistēmas operatora elektroietaise, un nomas maksu nosaka, ņemot vērā nomas maksu tirgū. Papildus iepriekš minētajam var būt gadījumi, kad īpašnieks atjauno īpašuma tiesības un saistību noilgums nomas maksai ir trīs gadi juridiskām personām saskaņā ar Komerclikumu vai desmit gadi fiziskām personām saskaņā ar Civillikumu;3. transportlīdzekļus, speciālo tehniku un iekārtas, kuru iegādei izmanto operatīvo līzingu.		
--	--	--	--	--

Priekšsēdētājs

R. Irklis